

SPIS TREŚCI

Przedmowa	11
Foreword	13
Wykaz ważniejszych skrótów	15
Wykaz ważniejszych oznaczeń	17
1. Gazowce i terminale LNG	23
1.1. LNG jako ładunek przewożony drogą morską	24
1.2. Gazowce LNG: przegląd stosownych konstrukcji – analiza rynku ...	29
1.2.1. Konstrukcja systemu ładunkowego MOSS	33
1.2.2. Konstrukcja membranowych systemów ładunkowych	36
1.2.3. Inne systemy ładunkowe	42
1.2.4. Statkowe instalacje LNG	43
1.3. Napęd, pędniki i zdolność manewrowa gazowców LNG	47
1.3.1. Pędnik	49
1.3.2. Prędkość, moc i rodzaj napędu	49
1.3.3. Rozwiązania napędu gazowców LNG dostępne na rynku	51
1.3.4. Zdolność manewrowa gazowców LNG	55
1.4. Terminale LNG	56
1.4.1. Portowa część terminalu LNG	57
1.4.2. Wyposażenie terminalu LNG związane z operacjami przeładunkowymi	62
2. Bezpieczeństwo nawigacji gazowca LNG na akwenach ograniczonych	63
2.1. Czynniki kształtujące bezpieczeństwo nawigacji gazowców LNG ...	63
2.1.1. Wpływ parametrów akwenu na bezpieczeństwo nawigacji	64
2.1.2. Wpływ parametrów statku na bezpieczeństwo nawigacji. Pojęcie statku maksymalnego	68
2.1.3. Wpływ parametrów systemu określania pozycji na bezpieczeństwo nawigacji	72
2.1.4. Wpływ warunków hydrometeorologicznych na bezpieczeństwo nawigacji	73
2.1.5. Wpływ parametrów wykonywanego manewru na bezpieczeństwo nawigacji	76
2.1.6. Wpływ parametrów intensywności ruchu na bezpieczeństwo nawigacji	77
2.1.7. Wpływ systemów regulacji ruchu na bezpieczeństwo nawigacji	78

2.2. Kryteria oceny bezpieczeństwa nawigacji.....	78
2.2.1. Podstawowe kryteria oceny bezpieczeństwa nawigacji	81
2.2.2. Ryzyko nawigacyjne jako złożone kryterium bezpieczeństwa nawigacji	86
2.3. Metody oceny bezpieczeństwa nawigacji.....	87
2.3.1. Modelowanie systemów inżynierii ruchu morskiego.....	89
2.3.2. Symulacja jako metoda badań modeli systemów inżynierii ruchu morskiego.....	91
3. Metody szacowania ryzyka nawigacyjnego	93
3.1. Prawdopodobieństwo wypadków nawigacyjnych.....	95
3.1.1. Czynniki wpływające na prawdopodobieństwo wypadku	95
3.1.2. Probabilistyczne kryteria bezpieczeństwa nawigacji	100
3.1.3. Modele do określania prawdopodobieństwa wypadków nawigacyjnych	105
3.1.4. Metody szacowania prawdopodobieństwa wypadków	114
3.2. Skutki wypadków nawigacyjnych.....	121
3.2.1. Metody analityczne wyznaczania energii kinetycznej statku podczas kolizji z budowlą morską i dnem	121
3.2.2. Model skutków zderzenia statku z elementem brzegowym....	129
3.2.3. Model skutków zderzenia statku z dnem	130
4. Symulacyjne metody oceny bezpieczeństwa nawigacji na akwenach ograniczonych	135
4.1. Metody symulacji ruchu statków w czasie rzeczywistym – modele nieautonomiczne.....	138
4.1.1. Modele matematyczne wykorzystywane w modelach symulacyjnych ruchu statków.....	139
4.1.2. Wizualizacja w modelach komputerowych ruchu statków	143
4.1.3. Przykładowe rozwiązanie modelu typu limited task simulator	144
4.1.4. Przykładowe rozwiązanie modelu typu full mission.....	146
4.1.5. Projektowanie układu eksperymentalnego w badaniach symulacyjnych	147
4.1.6. Weryfikacja modeli symulacyjnych.....	148
4.1.7. Model symulacyjny ruchu gazowca LNG pracujący w czasie rzeczywistym.....	150
4.2. Metody symulacji w czasie przyspieszonym stosowane do określania prawdopodobieństwa wypadków na akwenu ograniczonym.....	156
4.2.1. Modelowanie kierowania ruchem statku na bazie wiedzy eksperta systemu	160
4.2.2. Modelowanie kierowania ruchem statku z wykorzystaniem predykcji.....	165

4.3. Metody symulacji Monte Carlo.....	170
4.3.1. Model do oceny bezpieczeństwa LNG – studium przypadku (case study).....	172
4.3.2. Model do oceny zapasu wody pod stępką LNG – studium przypadku (case study).....	181
5. Wybór lokalizacji terminala LNG w rozpatrywanym rejonie	189
5.1. Podstawowe parametry planowanego terminalu LNG.....	189
5.2. Określenie realnych wariantów lokalizacji terminalu LNG	190
5.2.1. Realne warianty lokalizacji terminala LNG.....	191
5.2.2. Opracowanie wstępnej koncepcji budowy realnych wariantów terminala LNG	192
5.3. Optymalizacja lokalizacji terminalu LNG.....	199
5.3.1. Wybór optymalnego wariantu lokalizacji terminalu LNG przy zastosowaniu kryterium minimalizacji ryzyka nawigacyjnego	200
5.3.2. Wybór optymalnego wariantu lokalizacji terminalu LNG przy zastosowaniu kryterium minimalizacji ryzyka ekonomicznego	202
5.4. Wybór najkorzystniejszego wariantu lokalizacji terminalu LNG na przykładzie budowy terminalu LNG na wybrzeżu polskim (Morze Bałtyckie)	208
6. Optymalizacja parametrów torów podejściowych i akwenów portowych terminali LNG	215
6.1. Obliczanie szerokości pasów ruchu na podstawie wyników badań symulacyjnych.....	216
6.2. Optymalizacja torów podejściowych.....	225
6.3. Optymalizacja parametrów wejścia do portu i akwenów portowych	233
6.3.1. Metoda określenia optymalnych parametrów wejścia do portu.....	235
6.3.2. Metody określania optymalnych parametrów obrotnic i basenów portowych	243
7. Określenie parametrów projektowanych stanowisk przeładunkowych LNG w aspekcie bezpieczeństwa cumowania i postoju gazowców	245
7.1. Parametry gazowców LNG decydujące o projektowanych parametrach stanowisk przeładunkowych.....	245
7.2. Parametry stanowisk przeładunkowych określane w aspekcie bezpieczeństwa cumowania i postoju gazowców LNG	248
7.2.1. System cumowniczy.....	248
7.2.2. System odbojowy	254

7.3. Parametry stanowisk przeładunkowych określone w aspekcie bezpieczeństwa przeładunku gazowców LNG.....	262
8. Specjalistyczne systemy nawigacyjne stosowane w terminalach LNG.....	267
8.1. Nawigacja pilotażowa gazowców LNG	267
8.2. Pilotowe systemy nawigacyjne (PNS).....	271
8.2.1. PNS IPPA.....	272
8.2.2. PNS E-Sea Fix.....	273
8.2.3. PNS AM w Szczecinie	275
8.3. Nawigacyjne systemy wspomagające manewry cumowania	276
Literatura	281

Książka obejmuje swoim zakresem problemy projektowania i eksploatacji terminali LNG rozwiązywane w aspekcie bezpieczeństwa nawigacji. W wyniku zastosowań metod inżynierii ruchu morskiego opracowano:

- metody oceny bezpieczeństwa i szacowania ryzyka nawigacyjnego gazowców LNG manewrujących na akwenach ograniczonych,
- symulacyjne metody określenia bezpieczeństwa nawigacyjnego na różnych akwenach manewrowych,
- metodykę lokalizacji terminali LNG w założonym rejonie wykorzystując teorię ryzyka,
- metodę optymalizacji parametrów torów podejściowych i akwenów portowych terminali LNG,
- metody stosowane do określenia parametrów stanowisk przeładunkowych LNG w aspekcie bezpieczeństwa cumowania i postoju gazowców.

Niniejsza publikacja powstała na podstawie wyników badań prowadzonych przez zespół badawczy Inżynierii Ruchu Morskiego Akademii Morskiej w Szczecinie, kierowany przez redaktora merytorycznego i współautorów badań naukowych z tego zakresu na świecie.

Wynikami prac zespołu jest szereg wdrożonych rozwiązań, między innymi takich jak:

- określenie optymalnej lokalizacji oraz parametrów terminalu LNG w porcie zewnętrznym Świnoujścia;
- ekspertyza dotycząca lokalizacji oraz parametrów pływającego terminala LNG w Zatoce Triestenskiej.